

greppa näringen

1(5)

Rådgivningsbrev

Besöksdatum
XXXX-xx-xx

SAM-nummer
Ange SAM-nummer

Ange rådgivarens namn
Ange mobiltelefon
Ange e-postadress

Ange lantbrukarens namn
Ange mottagarens adress

1Aa Startbesök med växtnäringsbalans,

Tack för ett trevligt besök! Här kommer en kort sammanfattning av vad vi pratade om och resultatet för växtnäringsbalansen. Läs gärna igenom och hör av dig om du undrar över något.

Sammanfattning

- I ert fall är det första gången med en växtnäringsbalans. Vad gäller kvävet ligger det på låga nivåer i jämförelse med en genomsnittsgård. Medan det visar på underskott av både fosfor och kalium.
- Grödor som odlas är spannmål varvat med avbrottsgrödor av vallodling, för en långsiktig och god grovfoderförsörjning.
- Följ upp med analyser på t ex grovfoder.

Gårdsbeskrivning

Gården är generationsskiftad och är ekologiskt/KRAV-certifierad djurhållning och växtodling. Inriktningen är att producera kött och hålla jordbruksmarker i hävd med vall- och spannmålsodling och beteshävd av naturbeten.

Djurhållningen omfattar ett 10-tal dikor plus rekrytering, samt några hästar. Åkermarken omfattar ca 45 ha med odling av havre/vårkorn (ca 10 ha) och vallodling. Till hö/ensilage används ca 10-12 ha medan resten är betesvall. Skyddszoner finns enligt Krav-regler utmed alla vattendrag. Arealen naturbetesmarker omfattar ca 3 hektar. Jordarna varierar från lättlera till mulljord. Stallgödseln hanteras som djupströgödsel och sprids med bredspridning vid vårbruk eller sen höst med nedbrukning.

Markerna ligger inom kustområden som tillhör känsliga områden, vilket innebär särskilda regler för spridning och lagring. I databasen VISS (VattenInformationSystem Sverige) kan man hämta information om bl a statusklassningar på vattendrag, hav och sjöar. Den ekologiska statusklassningen för avrinningsområdet är måttlig status, där god ekologisk status förväntas uppnås 2027. Medan den kemiska statusen är klassificerad till uppnår ej god.

Växtnäringsbalans

Växtnäringsbalansen beskriver skillnaden mellan tillförd och bortförd växtnäring på gården. Skillnaden visar antingen ett överskott eller ett underskott av växtnäring. Målet är att få en så jämn balans som möjligt mellan tillförd och bortförd för att utnyttja växtnäringen optimalt. Växtnäringsbalansen har beräknats med hjälp av Jordbruksverkets datorprogram VERA. Resultatet kan du se här nedan och i bilaga ”Växtnäringsbalans för hela gården.

Modul	Växtnärings- balans år	Över- eller underskott kg/ha			
		Kväve (N)	Jämförelsevärde (N)	Fosfor (P)	Kalium (K)
1Aa	XXXX	+8	+61	-2	-5

Kväve (N)

Den totala balansen visar på ett mindre överskott av kväve motsvarande +8 kg N/ha och år. Tittar vi på jämförelsevärden på andra gårdar med liknande produktion ligger dessa kring +61 kg N/ha och år, vilket visar att ni har ett betydligt lägre överskott än jämförelsegårdarna. Vi har räknat på odlingssäsong (XXXX). Balansen är årsbunden då vissa områden, speciellt östra delen av länet, ligger i områden med mindre nederbörd och kan bli påverkade av torra, som ger mindre skörd än planerat och resulterar till att det blir ett kväveöverskott i balansräkningen.

Tittar vi till enskilda kväveposter som går in i verksamheten, består de i huvudsak av inköpt mineralgödsel och utsäde. Kvävefixeringen ifrån grovfoder med baljväxtvallar uppskattas att ligga på ca 600 kg/år med angiven skörd. Bortförsel av växtnäring från gården är årets leveranser av slaktdjur (kött) och vegetabilier som går till avsalu.

Det är bra att ligga några kilo plus kväve i växtnäringsbalansen därför att svårigheten med kvävet är att veta hur mycket av det och när det blir växttillgängligt. Det sker förluster genom bland annat utlakning, denitrifikation och ammoniakavgång. En del av överskottet kan också bli kvar i marken genom en mullhaltsuppbyggnad. Överskottskväve kan lätt omvandlas till växthusgasen lustgas. Lustgas är starkt klimatpåverkande gas där 1 kg lustgas motsvarar 298 kg CO₂-ekvivalenter.

Fosfor (P)

Balansen för fosfor ligger på -2 kg/ha. Fosfor skiljer sig från kvävet genom att fosfor inte löper lika stor risk att förloras i olika biologiska processer som kvävet gör. Det innebär att fosforöverskottet ett år kan utnyttjas av grödan ett annat år. Däremot kan fosfor förloras från åkermarken genom

att den frigörs och transporteras iväg med avrinnande vatten. Vattnet kan i princip bara ta två vägar. Antingen rinner det på ytan till ett dike eller vattendrag, eller också tar det sig ner till dräneringsledningarna. Därför är det bra om marken är bevuxen, dräneringsförhållanden goda och det finns bevuxna skyddszoner där risk för ytavrinning, stående vatten eller översvämning förkommer. En allmän regel är att på de jordar som ligger i fosforklass III ska man sikta på att tillföra lika mycket fosfor som grödan bortför, alltså ha balans på fosfor. Jordar med lägre fosforstatus kan tillföras mer, medan man på fosforrikare skiften kan tära på förrådet i marken. Rådet är att man upprättar en markkarta vart 10:e år, vilket därmed ger ett säkert underlag i ert fortsatta arbete med att hushålla med gårdens fosfor.

Kalium (K)

Kaliumbalansen ligger på -5 kg/ha. På lerjordar kan man tillåta att balansen ligger minus eftersom leran kan bidra med en hel del kalium genom vittring, men på lättare partier är det viktigare att tillföra kalium.

Den vall och halm som bärgas är en stor förbrukare av kalium, där balansen sedan återställs då stallgödseln återförs till åkermarken. I gödseln finns mullämnen, som gynnar jordens struktur och bördighet. När gödseln återförs till åkern skapas ett kretslopp! Det är mycket bra!

Det är bra om du kan ta tillvara och bruka ned halmen och anpassa gödselgivorna till de skiften och grödor som har störst behov. Följ gärna upp med grovfoderanalyser!

Förslag på rådgivningsplan

Efter genomgång av modulerna kom vi fram till följande rådgivningsmoduler 15Aa samt 10B, men att dessa moduler också kan ändras utifrån behovet om så önskas.

Med vänlig hälsning
Rådgivarens namn

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Aktiviteten är delfinansierad med EU-medel via Länsstyrelsen i skriv text län.

